

01/02.03.23 8-А,Б,В. Укр.мова Вч.: Харенко Ю.А.

***Поширені та непоширені
однорідні. Речення
з кількома рядами
однорідних членів***

однорідних членів

Мета =

- *закріпити знання учнів про однорідні члени речення;*
- *виробити навички правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення;*
- *формувати вміння знаходити й виправляти помилки на вивчені правила;*
- *конструювати речення з однорідними членами, використовувати їх у власних висловлюваннях*

*Однорідними називають члени речення,
які рівноправні між собою, стосуються
одного й того самого члена речення,
виконують однакову синтаксичну роль,
відповідають на те саме питання.*

Непоширені

Пригощали (чим?)
яблуками та (чим?)

медом.

Поширені

Пригощали **стиглими**
яблуками та свіжим
медом.

Повторювані слова:
*Плавай, плавай,
лебеденько, по
синьому морю...*

**Два однакових
слова, об'єднаних
частками **не** або
так: їсти так їсти**

**Не є
однорідними
членами**

**Фразеологізми з
повторюваним
сполучником:**
ні світ ні зоря

**Однакові за
формою дієслова,
що означають
ускладнену дію:**
піду подивлюся

ЗВ'ЯЗОК МІЖ ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ РЕЧЕННЯ

СПОЛУЧНИКОВИЙ

***Лине
сумна,
зате рідна
пісня.***

О, зате О

БЕЗСПОЛУЧНИКОВИЙ

***Повітря
було
чисте,
прозоре.***

О, О

ЗМІШАНИЙ

***Така тиха,
зоряна і
ясна
осіння ніч.***

О, О І О

КОМА МІЖ ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ РЕЧЕННЯ

1. О, О, О
2. О та (і) О
3. О, та (але) О
4. і О, і О, і О
5. О і О, О і О
6. як О, так О (парний)
7. Завдання: складіть речення з однорідними членами за поданими схемами.

**Відредагуйте речення та запишіть,
розставляючи розділові знаки**

*1. Пильнував дід як свій город удень
так і вночі.*

*2. У гідропарку діти відпочивали не
лише біля річки але й каталися на
каруселях.*

*3. Не тільки міцну деревину з красивим
малюнком має клен а й горобина.*

Не треба плутати однорідні члени в простому реченні зі складним реченням

Просте речення

*Шумить і тривожить зрадливий
дощ із-за кутка.*

Складне речення

*Зоря згасає, і меркне місяць у
чорній млі.*

Однорідними членами ускладнено речення

А Сонце сходило, і розсіювалося біле плетиво хмар.

*Б Дерево переплелося вітами, кущі шипшини
порозросталися.*

В Задощило, і фільмування довелося припинити.

Г Мати сіяла сон під моїм вікном, а вродив соняшник.

Д У небі то розгортаються, то погасають сліпучі ракети.

А	
Б	
В	
Г	
Д	Х

РЕЧЕННЯ З КІЛЬКОМА РЯДАМИ ОДНОРІДНИХ ЧЛЕНІВ

Справа і зліва віяло *свіжістю й ароматом* води.
— . — . — . — . — — — — — — — — — —

Дослідження-аналіз

1. Скільки рядів однорідних членів у кожному реченні?
2. Як вони пов'язані між собою?
3. Як відокремлюються в реченні?

*Сивий, статечний, найшанованіший у громаді чоловік
благословляв чумаків перед нелегкою, сповненою небезпек
дорогою.*

*А скільки звичаїв, повір'їв, прикмет пов'язано з річковою
й колодязною водою!*

Тільки один ряд однорідних членів має речення

А Місяць згасає й меркне в чорній, холодній млі.

Б І пада сніг лапатий, волохатий спокійно й величаво над селом.

В То тут, то там на сонці прокльовуються пагінці картоплі, моркви, гарбузів...

Г І коли доля раптом так жартує, що світло заступає чорна хмара, лише надія крила нам дарує і до життя у віру повертає.

Д Як мати любила робити і в городі, і в полі, і в лузі, і в лісі і тихо втішалася зробленим.

А	
Б	
В	
Г	Х
Д	

Прочитати речення

«Кобзар» читали(1) перечитували(2) заучували напам'ять і переписували в Києві(3) у Харкові(4) у Полтаві(5) і в інших містах і селах по обидва боки Дніпра.

Кому треба поставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

А 1   Б 2   В 3   Г 4   Д 5

А	
Б	
В	
Г	
Д	Х

**Конструювання. Закінчіть подані речення
однорідними членами із сполучниками.
Поясніть розділові знаки.**

- 1. Вчитися треба наполегливо, ...*
- 2. Треба багато читати з...*
- 3. Мене цікавлять проблеми...*
- 4. Зі школи виходять майбутні...*

Встановіть значення наведених фразеологізмів

1 Альфа і омега

2 Ні в тин ні в ворота

3 Ні кола ні хвоста

4 Через тин-колоду

5 Ні тепер ні четвер

	А	Б	В	Г
1	Х			
2			Х	
3				Х
4				
5		Х		

А Початок і кінець

Б Ніколи, ні за яких обставин

В Недоречно, невлучно

Г Нічого не мати

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- 1. Вивчити теоретичний матеріал за підручником.*
- 2. Скласти діалог «Що кожен із нас може зробити для збереження рідної мови», використовуючи однорідні члени речення.*